

ВАЊИД РЗАЈЕВ

*ҮМИДИМИЗ
СЭНЭДИР*

БАКЫ–2000

ВАЊИД РЗАЈЕВ

ҮМИДИМИЗ
СЭНЭДИР

“Нәркиз” Нәшријаты

БАКЫ–2000

Паклыгла.

Әгли Паклыгла,
Руһи Паклыгла,
Әбәди Паклыгла.

Паклыгла.

– Ја Бөјүк Јарадан, Сәнә вә Әбәди олан
Мәканына сәчдә едирәм.

– Ја Бөјүк Јарадан, Мүгәддәс Ағ кејим-
лиләринә сәчдә едирәм.

– Ја Бөјүк Јарадан, даима Нәзәриндә олан
каинатларына, күнәшләринә, мәканларына,
чәм јаранышларына сәчдә едирәм.

– Сәнин Ишығына, Јараныш Зәррәләринә,
Рәһминә, Сәбринә сәчдә едирәм.

– Ја Бөјүк Јарадан, Илкдән, Мүгәддәс-
ликдән Мүгәддәс Көндәришләринә вә Көн-
дәрилән Китабларына сәчдә едирәм.

– Илкин Мүгәддәслијини дәрк едәрәк Мү-
гәддәслијинә Гајыдан һәр бәшәринә сәчдә
едирәм.

Ja Бoјyк Japaдaя, Jep yзyнa Koндopдиjин
Pyиилapинa, Билкилapинa, Елминa шyкр
едирэм.

Паклыгла.
Әгли Паклыгла,
Руһи Паклыгла,
Әбәди Паклыгла.
Паклыгла.

Ишыгла.
Әгли Ишыгла,
Руһи Ишыгла,
Әбәди Ишыгла.
Ишыгла.

* * *

БУ КИТАБЫ ГАРДАШЫМ
ФИКРӘТӘ ИТһАФ ЕДИРӘМ

ПАКЛЫГ

Ja Бөжүкләр Бөжүҗү, Ja Бөжүк Jарадан!

Әглим Пак,

Руһим Пак,

Вүчудум Пак.

Һәр аддымым, һәр бахышым Пак,

Әбәдиҗәтдә Әбәдиҗәтим Пак,

Сәнинлә, Ишығынла, Пак Ишығынла Пак.

Чәм Jаранышларла, Пак

Jаранышларла, Паклыгымла Пак,

Мүгәддәс Паклығынла Пак.

[“Пак” — бир Ишыгдыр, Мүгәддәслиҗә

бир Ишыгдыр.

Мүгәддәслиҗә, Мүгәддәсликдән

бир Ишыгдыр.

О, бир Ишыгдыр. Илкдәндир, Ишыгдыр.

О, бир Ишыгдыр, Jарадандандыр,

Илкдәндир, Jаранышлардан Jараныша

Пак Ишыгдыр].

О, Бөжүкдүр, Тәкдир,

Jаранышы Jарадандыр, Тәкдир.

Мүгәддәсликдән Мүгәддәс

Јаранышына Јарадандыр, Тәкдир.

О, бир Ишыгда Ишыгдыр,
О, Нурдур, Ишыгдыр,
Әбәдиә Әбәди Јарадандыр,
Ишыгла Ишыгдыр.

Онун Мәканы Илкдир.
Мүгәддәслик Јаранышына Илкдир.

Өзүдүр, Хәсис Дејил,
Севинчлидир, Севинчдән Узаг Дејил,
Меһрибандыр, Меһрибанлыгдан Узаг Дејил.
О, бир Ишыгдыр, Ишыгладыр,
Ишыглар Ондан Узаг Дејил,
Јаратдыгы Өзүндән Узаг Дејил.

Јарадандыр, Јаранышлары Јарадандыр.
Өзү Әбәдијән
Әбәди Јаранышлары Јарадандыр.

Мәканлыдыр, Мәканлыдыр,
Өз Мәканында Мәканлыдыр.
Илкдән Илкдир,
Өз Мәканында Мәканлыдыр.
Көзәлликләрин Илкдир.

Илки илэ Илкидир,
Бу көзалликлэр Өз Көзаллији
иләдир, Илкидир.
Бу көзалликлэр Илкидир,
Өзү иләдир, Илкидир,
Бу көзалликлэр Илки иләдир, Илкидир,
Онун Өзүндәдир, Илкидир.
Көзалликлэр Илки иләдир, Илкидир,
Бу көзалликлэр
Онун Өзү иләдир, Илкидир.
Јарадандандыр, Илкдир,
Јаранышлара Илкдир, Өзүдүр, Илкдир.

КӨРДҮМ

*[Көрдүкләрим Бөјүк Јараданын
Мәканыдыр.
Пак Ағ, Мүгәддәс Ишыгладыр,
Онун Мәканыдыр].*

Мән о Бөјүк Јараданы көрдүм,
Көстәрди, — көрдүм.
Өз Мәканында көрдүм,

Күрсүсүндә,

Пак Ағ Нур, Ишыглы Кејимдә көрдүм.
Көзләриндә Ишыг,

Чәм каинатлары Әтрафында,
Өзүнү Зирвәдә, Нурда көрдүм,
Бөжүк, Илаһи Мәһрибанчылыгыда көрдүм.
Өзүнү Дежимләри илә каинатлары,
варлыгылары, чисимләри
Онун Бахышында, Өзү илә көрдүм.
  Жаранышын Илкини,
  Каинатларын Илкини,
  Мүгәддәсләрин Илкини,
  Жаранышын Илкини
    Жаранышларын.
Мүгәддәс Әбәди Ишыгыларында көрдүм.
Бөжүк Жарадан Көстәрди, — көрдүм.
  Мүгәддәслији, Әбәдијәти,
    Өлүмсүзлүјү,
  бәшәрин өзүнә етдијини,
  әзабда өзү илә өзүнү көрдүм.
  Камилкән чаһилликдә,
  чаһиллик әзабында өзүнү көрдүм.
  О бәшәри, о варлыгылары көрдүм,
  Кечмиши, бу күнү, кәләчәји көрдүм,
Мәкри инсанын өзү илә өзүндә көрдүм.
  Каинатларын әбәдијәтини
    Әбәдијәтдә көрдүм.
  Бөжүк Жараданы Әбәдијә

Әбәди Јарадан көрдүм.
Илкдән Олан о Јараданы көрдүм,
Әбәдијјәтини Әбәдијјәтиндә көрдүм.
Меһрибанлығы јенә Өзүндә көрдүм,
Рәһмини јенә Өзүндә көрдүм,
Сәбри јенә Өзүндә көрдүм.
Јаранышлары јаранышлара
Јаратдығыны көрдүм.
Өзүнү бир Ишыгда,
Өзүнү, о Јараданы Тәк көрдүм.
Јаранмыш јаранышлары
Өзү илә Әтрафында көрдүм.

ДИЛӘНЧИЛӘР

Гардаш, “Пул” дејиб, јығма. Пул мад-
дилијин өзүдүр, јығма әтрафына мадди-
лик, варлығын әтрафына маддилик јығма.
Сәхавәт јығ, рәһм јығ. Сәхавәт јығдығын,
рәһм јығдығын сәниндир, — Гајыдышында
сәниндир.

Бах, дүнјаја бах, бүкүнкү бәшәрә, бә-
шәријјәтә бах. Дүнјада ганунлар чохдур,
дөвләтләрдә ганунлар чохдур. Амма о
дөвләтләрдә сәхавәтли олмаға ганун јох-

дур, рәһмли олмага ганун јохдур. Иүма-
нистлик вар, амма о, рәһмин гануну де-
жил. Нәр варлыға меһрибан олмага, се-
винчли олмага ганун јохдур. О ганунлар
бәшәрин варлығындадыр, о ганунлар каи-
натлардадыр, о ганунлар Бөјүк Јарадан
Әтрафындадыр. О ганунлар Илаһијәтдә-
дир, Илаһидир. Бөјүк Јараданын о Бахыш-
лары олмаса иди, чәм јараныш Бағышла-
нылардымы? — Јох.

Бәшәр өзүндән узаг олдугча, каинат-
лардан да узаглашыр.

Бахдым бәшәрә, бахдым инсанлара, бах-
дым күчәләрә, — диләнчиләри, диләнәнлә-
ри көрдүм, әлләрини бәшәр гаршысында
бәшәрә ачдығыны көрдүм:

— “Илаһи, бәшәр әлләрини Сәнә ачсын,
Сәни ахтарсын, Сәни тапсын. Әлләрини
Сәнә, каинатлара ачсын. Сәбрдә олуб,
сәбрли олуб, сәбрлә ачсын; мәгсәдсиз,
тәмәннасыз ачсын”.

Десин ки, “Ја Бөјүк Јарадан, бу күн јер
үзү гаранлыгдадыр, рузисизликдәдир, рузи-
сизликләрә гаранлыгдадыр, бәлаларла, ган-
ла гаранлыгдадыр. Өзүмү өзүмә Гајтар,

Илаһи. Бу әлләрим ишләмәжә Гајтар, Илаһи. Бош көрдүјүм әлләрим ишләмәжә Гајтар, Илаһи. Јығдығым сәһвләрин нәғичәсидир, — әлләрим бошдур, Илаһи.

Илаһи, банда банчы оланларын сөздә јох, әлләрини ишә Гајтар, Илаһи. Бу бәшәрә меһрибанчылығ, рузи гәдәрләрини Гајтар, Илаһи. Өзүмүз өзүмүздән узағ олмушуг, өзүмүзү өзүмүзә Гајтар, Илаһи. Чәм бәшәријәти Зәкасына Гајтар, Илаһи.

Биз истәдик, — нә истәдик, чәм бәшәр истәди. Рузисизликләри, ганлары, мүһарибәләри, бири-биримизә е'тинасызлығлары биз истәдик, Илаһи. Бу сағалмаз хәстәликләри, чаһилләшиб чаһиллији истәдик, Илаһи.

Өзүмүзү өзүмүзә Гајтар, Илаһи. Мәкрлиләр өз мәкрләриндә, — әзабы чәм бәшәрәдир, Илаһи.

Әлләрим Сәнә ачым, Илаһи; хиласымыз Сәндәдир, Илаһи. Әбәдијәтә Гајыдышымыз Сәнәдир, Илаһи”.

Инсанларын чоху еһтијачдан әлләрини ачыр, амма бир һиссәси өзүнү бунунла бир вәрдишдә, пешәдә көрүр. Бәшәр исә

бөжүк жаранышдыр, Бөжүклүкдөн жаранышдыр.

Бөжүк Жараданын Өзүнү Өз Мөканында көрдүкчө, санки, галхырсан Илабижјетин өзүнө.

Бөжүк Жарадан Өнүндө сөчөдөдө дурарсан, Элләрини јана ачарсан: “Ја Бөжүк Жарадан, Сән нө гэдәр Сәхавәтли, нө гэдәр Меһрибансанмыш ки, Өзүн Јемир (*Гидаланмыр*), Өзүн (*су*) Ичмирсэн, бәшәринә, чанлы варлыгларына, чөм варлыгларына гида гэдәри Тәјинләшдириб Көндәрирсән. Гејри-чанлылары (даш, тахта, дөмир, шүшө вә с.) нәмликлә нәмлик гэдәри, варлыгларда зөррәләр гэдәри Ајырырсан. Биткиләрә, һәр биткинин өзүнә аид бу торпагдан гида гэдәри Ајырырсан. Бир-биринин јанында олан биткиләрә өз гэдәрләрини Ајырырсан: бибәрә бибәр ачысыны, үзүмә үзүм ширинлијини, армуда армуд әтрини, күлләрә өз рајиһәсини Ајырырсан. Планетләрә зөррә гэдәри, Ишыг гэдәри, ө Планетләринә нәмлик гэдәри Ајырырсан.

Сән Илксэн, Рәһмлә Илксэн,
Сәхавәтлиләрин Илкисән,

Рәһмлисән, Рәһмин Илкисән.
Сәнсән, Сәнсән Јаранышлары Јарадан,
Сәнсән, Тәксән, Өзүнсән, — Сәнсән.
Сән Елм, Камиллик Көндәрисән,
Мүәммалары, инкарлары бәшәр ахтарыр.

ЗӘРРӘЛӘР ВӘ ИШЫГ ПАЈЫ

Зәррәләр Јараданын Рәһми илә ахымдадыр; бир-биримизни арасында јарадычы, һәлимлик, меһрибанлыг ахымыдыр. Онлар һәмишә һәрәкәтлидир.

“Ишыг Пајы” дедикдә исә Јараданын бир Јарадычы олуб, чанлылара вә дикәр варлыглара јенә Рәһминдә, Рәһми илә Өзүндән јараныш (руһ) Пајы Ајырмағы, Вермәји нәзәрдә тутулур.

Мисал: радио-телевизија сигналларыны көзләримизлә көрә билмирик. Амма евимиздә онун јайымынын сон нәтичәсини көрүрүк. Бу, “зәррәләр ахымы” ачымына јахын анламдыр.

БАХЫШ

Бахышлар арасында бахыш ахтардым.

Бәшәрдә бахыш ахтардым.

Бахышлар көрдүм,

амма о Бахышы көрмәдим.

Бөжүк Јараданын Јараныша

Меһрибан, Һәлим,

Севинчли Бахышыны

јаранмышын бахышында көрмәдим

(бурада “јаранмыш” сөзү “бәшәр” мәнасындадыр).

Јараданын, О Бөжүк Јараданын Бахышыны каинатлара, варлыглара, һиссәчикләрә, чәм Јаранмыш Јараныша нә гәдәр дә Меһрибан, Һәлим, Шөвглә, Раһатчылыгга долу олан о Бахышы чәм Јаранмыш Јаранышлар арасында көрә билмәдим.

30 октјабр 1999-чу ил

ЈАРАДАН

Јарадан — Јарадандыр,

Јаранмыш — Јаранан.

О Бөжүк Јарадандыр Јарадан,

Чәмләри Тәкдир Јарадан.

Рәһминә, Сәхавәтинә бах, —
Мәгсәдсиздир Јарадан,
Тәмәннасыздыр Јарадан.
Әбәдијә Әбәди Јарадандыр Јарадан.

ЧӘТИНДИР ЈАШАМАГ

Ај Ваһид, нә чәтиндир јашамаг?
нә чәтиндир бу дүнјаны јашамаг?
Бәшәр бәшәри баша дүшмүр,
бәшәр бәшәрә,
бәшәртәк јаранышына
бәшәртәк бахмыр.
Бахмајан бәшәр,
— бу бәшәр, Әбәдијјәтә баха билмир.
Әбәдијјәти көрә билмир.

ДАРЫХДЫМ

Дарыхдым, дарыхдым,
Илаһи, дарыхдым.
Дејимләри, Анламлары олдуғу кими
ачыб дејә билмәдијимә дарыхдым.
Дарыхдым, Илаһи, дарыхдым.
Бу бәшәр арасында дарыхдым.
Дарыхдым, Илаһи, дарыхдым.

* * *

Дарыхдым, Илаһи, дарыхдым,
Өзүмә бахдым;
этрафыма бахдым, дарыхдым.
Өзүмә бахдым,
агибәтимә бахдым, дарыхдым.
Бу инсанлар Ишыгдакән,
гаранлыгларына дарыхдым.
Диләкләрдәки,
варлыглардакы јаланлара дарыхдым.
Нахчывандан Бакыја бахдым,
Бакы үчүн дарыхдым.
Вәтәним Бакыдыр,
вәтәнім үчүн дарыхдым.
Инди Бакыдајам,
өзүмлә Бақы арасында, — дарыхдым.
Үмидләјәм,
үмидимлә өзүм арасында дарыхдым.
Дарыхдым, Илаһи, дарыхдым.

СӘДДИР

Сорушуб бәшәр, сорушачаг бәшәр:
“Нијә о Бөјүк Јараданы көрмүрәм?”
— Өзүнү Көрмәјән,

өзүндөн рәһми көрмәјән,
өз хејирхаһлыгыны көрмәјән

Бөјүк Јараданы Көрә билмәз,
ешитсә дә, Ешидә билмәз,
көрсә дә, Көрә билмәз.

* * *

Өзү өзүнә сәддир,
чаһиллији, һәгсизлији өзүнә сәддир.
Бөјүк Јараданы Көрмәјә өзү-өзүнә сәддир.

АРА

Бәшәр Јараньшы
истәдикләри илә
јараначагы арасындадыр.
етдикләри илә бөлүмү арасындадыр,
(*јенидән*) јараначагы арасындадыр.

БАХСАНА

Саат нечәдир? — бахсана,
саат үчдүр, бахсана;
ушаглар јатыб, бахсана;
каинатлара бағлысан, бахсана,
орадан Јер үзүнә бахсана,
Јер үзүндә фәрјадлара бахсана,

ган ичиндә, үмидсизликдә олан
бәшгәријәтә бахсана;
онлара хилас кәләчәк, о хиласа бахсана,
Рәһм јенәчәк, о Рәһмә бахсана.

ҮМИДИМИЗ СӘНӘДИР

Сәнсэн, Сәнсэн,
Сән Өзүнсән, Көрән Сәнсэн,
Билән Сәнсэн,
Мүддәтләрдә Мүддәтләри
Һәрәкәтдә Едән Сәнсэн.
Сәбрлә, Сәбрдә Бахан Сәнсэн.
Гәдәрләри Бөлән Сәнсэн,
Анында Аны да Ајыран Сәнсэн,
Сән Өзүнсән.
Јарадан — Сән, Әбәди Олан — Сән,
Јараньшлары Јарадан — Сән.
Әглимиз Сәнәдир,
Закамыз Сәнәдир,
Үмидимиз Сәнәдир.
Сән Илкән, Илкә, о Јарадана, — Сәнәдир,
үмидсизликдә үмидимиз јенә Сәнәдир.
Үмидин Әввәли Сәнсэн,
үмидимиз Сәнәдир.

Каинатларын Илкин һәрәкәтиндән
чәм каинатлара Үмидлә,
Үмидлә Бахан Сәнсэн,
Сәбрлә, Мәһрибанлыгла Бахан Сәнсэн.
Үмидли олмаг күнаһымыз дежил,
үмидимиз Сәнәдир.
Үмид Сәнсэн, Инамымыз Сәнәдир.
Севинчлә Бахан Сән,
севки ахтаран бизик.
Севинчлә,
Севкидә чәм Јаратдыгларына
Бахан Сәнсэн, үмидимиз Сәнәдир.
Севинч Јердә дежил,
Севки Јердә дежил,
Истәк каинатлардандыр.
Мәһрибанлыг каинатлардан,
Вәһдәт каинатлардан,
Бағлылыг Сәнәндир.
Бағлылыгымыз Сәнәдир.
26 ноябр 1999-чу ил, Бақы

БӘШӘРИН ИСТӘЛИ

Нә истәди, бәшәр истәди,
истәкләрини Сәнән истәди,

Башга Истәк.тимиз јох иди, —
истәкләрини Сәндәи истәди.
Истәк истәди,
мүддәт истәмәди,
Мүддәти қәрә билмәди, Аны о ан истәди.
Сән Көндәрдин,
мүддәтләрдә мүддәтинә Көндәрдин,
О мүддәтин о анында Көндәрдин.
Кайнатларын Вәһдәт һәрәкәтини көрмәјән
— мүддәтләри көрмүр.
Көрән — аны көрүр, мүһакимәси анадыр,
мүһакимәси анладыр.

Вахт јохдур,

Заман јохдур, —
Мүддәт вар,
Мүддәтдә ан вар.
Мүддәт бағлылығдыр,
— һалларын ардычыл бағлылығыдыр.
Бәшәр көрмәди,
— мүддәтдә әләмәтләри көрмәди.
Әләмәтләрдәдир мүддәт, вахтда дејил,
заманда дејил.
Әләмәтдәдир, әләмәтләдир,
о әләмәтләр мүддәтләрдәдир.
Мүддәтдә кәлиб, мүддәтиндә кедирик.

Мүддэт олмаса иди, Ан оларды,
Анда кәлиб, Анда кедәрдик,
Каинатларын һәрәкәти Анда,
һәрәкәтләр Сәбрсизликдә, Анда оларды.
Каинатлар һәрәкәтдәдир,
мүддәт-мүддәт һәрәкәтдәдир,
— Јаранышың Илкиндәндир,
о Анында Илкиндәндир.
Мүддәтләр Илкиндәндир.
Мүддәтләр Сәндәндир,
Мүддәтләр Сәнләдир.
Сән Мүддәт Дејилсән,
Мүддәтдә Дејилсән.
- Сән Әбәди,
биз бәшәр — мүддәтдә Мүддәтләјик.
О мүддәтдә сәбрсизик, Дөзмүрүк,
сәбрсизик Көрмүрүк.
Сәбрсизик, — билмирик ки, сәбрсизик.
Бәшәр көрүр, — аны көрүр,
бәшәр мүддәтләрдә Мүддәт көрмүр.
Өзү Мүддәтдәдир, мүддәт көрмүр.
О, гәбәһәт дејил, — бәшәр истәклидир, —
һәр һалын тезлијинин истәјиндәдир.

ЈАХШЫДЫР

Нәр шеј јахшыдыр:
о да јахшыдыр,
бу да јахшыдыр,
бәшәртәк јарандығымыз јахшыдыр.
Сән Јарадансан,
бәшәртәк јаранышымыз
јахшыдан јахшыдыр.

БАҒЫШЛАЈАРЛАР, БАҒЫШЛАМАЗЛАР

Бағышлајарлар, бағышлајарлар,
гадына чичәк бағышлајарлар.
Бағышлајарлар, бағышлајарлар,
гадына күл бағышлајарлар.
Бағышлајарлар,
— гадына ширин-шәкәр бағышлајарлар,
Бағышлајарлар,
— она гызыл бағышлајарлар
(рәнкийи рәнкарәнклијинә бағышлајарлар).
Бағышлајарлар,
— мусиги аһәнки бағышлајарлар,
сөз, ше'ријјат бағышлајарлар
(чох сөзләр арасында

сөзү дүзүмдө бағышлајарлар).

Онлара нәји бағышламазлар?

— Рәнкарәнклилик арасында

онун көзләрини бағышламазлар,

Көзләриндә истәјини бағышламазлар,

Истәјиндә мәкри бағышламазлар.

О көзәлликләр арасында

“чиркинликләри”,

аһәнксизлији бағышламазлар.

Аһәнксизлик арасында

о дөнүклүјү, сәбатсызлығы,

сабитсизлији бағышламазлар.

Бағышлаһана билинмәјәни бағышламазлар.

Кишијә бағышламазлар, —

кишијә һәдијјәләр бағышламазлар.

Кишијә төвсијјә едәрләр

әгли, зәканы;

дөзүмү, сәбри төвсијјә едәрләр.

Бу төвсијјә бөјүкдүр,

дүнја гәдәриндә бөјүкдүр.

Дүнја бағышламазлар,

дүнјанын Вәһдәт ардычыллығыны

төвсијјә едәрләр.

Киши Һарададыр, гадын Һарададыр, —
көр ки, бир бағлылығдадыр.

ДОЈДУМ

Дојдум, даһа дојдум,
“оланлардан” дојдум,
“олмајанлардан” дојдум.

ӘСРИН СОНУ

Илин јох, әсрин сонудур,
Чох сонларын сонудур,
Үмидләрин, үмидсизликләрин сонудур.

ИСТӘМӘ

Истәмә, истәмә, истәмә.
Олмајаны истәмә.
Өлүм јохдур, истәмә.
Өлүмсүзлүкдә Өлүм јохдур, истәмә.
Үмидсизликдә үмид вар,
Өлүм јохдур, истәмә.
Өлмәк хйлас дејил, — олмајаны истәмә.

ТЕЗ ДЕЈИЛ

Хилас вар, —
үмиддә хилас вар,
үмиддә сәбр вар.
Үмидлә сәбрдәдир хиласымыз.
("Тезликдә" тездир,
мүддәтдә, андадыр, тез дејил).
Сәбр сәбрләдир, тез дејил.
Сәбрдәдир ки, мүддәтдир,
сәбрдир ки, андыр.
Сәбрсизликдә сәбрдир ки, тез дејил.

ГЫРМАСЫН

Ја Бөјүк Јарадан, гырмасын.
бәшәр бәшәри гырмасын.
өлдүрмәсин, гырмасын.
Бәшәријјәт һејифдир, —
гырылмасын, гырмасын.
Бири-бирини баша дүшә
билирләр истәјән заман,
чохунун арзусудур —
бири-бирини гырмасын.
Сән Көндәр,
Јер инсанлары арасына

сүлбү Өзүн Көндөр.
Сән Көндөрсән, —
көзүмүз олеун, көрө биләк,
Сән Көндөрдийин
о Меһрибанчылығы көрө биләк.

АДЫН

Бәшәријјәтә Адын лазымдыр...
Адындан Адын лазымдыр...

Адыны чәксәм, өлләм,
Адыны демәсәм, јенә өлләм.
Адыны чәкиб “өлмәк” —
Өлүмсүзлүкдүр, демәк.

‘ЈАРАДАНСАН

Өзүнү Ачдын, Өзүнү Көстәрдин,
Галдырдын, Сәни көрдүм,
— Ад дедим,
Өзүнү Олдуғун кими дедим.
Јарадан Сән, јаранан мән,
Сәнин Рәһмини, Сәбрини көрдүм.

“мыхла” “ачы пијалаләр” кәтирди.
“Кәсди”, “мых” кәлди,

“мыхла” “пијалаләр” кәлди.

Галхмалыҗкән, галхыб “Дурмалыҗкән”,
бу кәләнләри кедәрдә, кедәнләри аҗры-
аҗры кәлмәдә көрдү.

БИРЧӘ ЈАРАНЫШ

Еһ, аҗ Ваһид, бир дәфә јаранмысан, —
даһа јаранмајачаҗсан.

Атам даһа дөнмәјәчәк,

аҗам даһа дөнмәјәчәк,

мән дә даһа дөнмәјәчәјәм,

бир дә киминсә атасы олмајачаҗам.

Әбәдијәтә, Јарадана

Дөнә билсәм, Дајаначаҗам.

Онун Өнүндә Дајаначаҗам.

Мән тәк олсам да, “үчү илә” (икиси —
сағ вә сол чијнимдәки вә бири исә мәни
һифз едән Ағ кејимли олмағ етибарилә
үч мәләклә) вә мәндән әввәлки “Ваһид-
ләрлә”, каинатларда “сон күн, сон кечә-
нин” сәсләнмәсиндән әввәл Јарадан Өнүндә
дурачаҗам, Јарадан Өнүндә дурачаҗыҗ.

Биз Эбадијетимизэ, Эбадијетимиздэ тез
дурачагыг.

Јубансам, — “јубаначагыг”, мөндөн “сон-
ракыны” көзлөјөчөјик.

Мөндөн “сонракы” мөн олмајачаг,
Мөним бу мөканда етдиклөримдөн,
топладыгларымдан гөдөрли олачаг,
амма “мөним гајытдыгым”

јаддашда олмајачаг,
мөним јаддашымла гајытмајачаг.

“Мөн” дө олмајачаг,
“Ваһидлөрин” давамы олачаг, —
о “Ваһидлөрдөн” олмајачаг;

Гајыдышымыз, —

Мүгөддөслијө Гајыдышымыз,

Илкимизэ Гајыдышымыз

јубанмада олачаг.

ПЕЈГӘМБӘРЛӘР

Дејәнләр деди ки, 124 мин Пејгәмбәр
Көндөрилди јер үзүнө.

О Пејгәмбәрләр Көндөрилдиләр, —
Кәлдиләр.

бәшәр арасына Кәлдиләр.

Онлар дејүлдү,
Онлар говулду,
Онлар өлдүрүлдү, —

Әбәдијјәтимизә,
Илкимизә Гајыдышымыз јубанмада олду,
сонумуз Мәһшәрлә олду.

ЛАБҮД ДЕЈИЛ

Еј бәшәр, дүшүн: Мәһшәр лабүд дејил.
Јер Мәканынын јанмасы лабүд дејил.
Мүгәддәс јерләрин, Атәшкаһларын,
Мәсчидләрин,
Калисаларын јанмасы лабүд дејил.
Дүшүн, еј бәшәр, дүшүн:
Гајыдаг, јанмајаг, Гајыдаг,
јандырмајаг
мә'бәдләри, сәчдәкаһлары,
Јер мәканыны јандырмајаг.
Әбәдијјәтимиздә Әбәдијјәт вар,
Илк Бабамыз, Илк Нәнәмизин
о Әбәдијјәтинә
чәзасыз да Гајыдышымыз вар.
Бу, нағыл дејил,
бу, јалан дејил.

Нағыл ахтарма, нағыл дежил.

ӨЗҮ КӘЛМӘЛИДИР

Ваһид, өзү кәлмәлидир Ваһид.
О Бөјүклүк өзү кәлмәлидир, Ваһид.
Варлыглар,
зәкалара,
елмләрә өзү кәлмәлидир Ваһид.
Бәргәрар Одур, Бәргәрар Едән Одур.
О Бөјүклүјү кичикликләр арасында
сән бәргәрар едән дежилсән, Ваһид.
Өзү кәләчәк Ваһид,
арамыза өзү јенәчәк Ваһид.
Аз галыр, Ваһид,
Өзү “јенәчәк” Ваһид.

БӨЛӘЧӘК

О (*сыфыр*) олачаг, илин јарысы олачаг,
бир чеврәни, —
тәнбөлән хәтдән,
сыфырдан, инкар тәрәфиндән
бала галхачаг, уғулдајыб, гајнајыб,
о хәтти јарылајачаг, — јары бөләчәк.
Бир хәтт олачаг,

чәнуби-шәрг истигамәтдә дүзүм олачаг.
Тәзјиги о едәчәк.
17 январ 2000-чи ил

МАТӘМ

Бу күн 20 январдыр, —

бу күн матәмиҗиздир.

Јер үзүнүн матәмидир.

Бәшәрин матәмидир.

Бу күн 20-дир, матәмиҗиздир.

Бакыја бахдым, Сәмаја бахдым;

Сәманы һүзндә, санки, ағламагда көрдүм.

Сәманы дәрлдә көрдүм,

Бу инсанлары күтләви матәм

күнүмүздә көрдүм.

Јарадана, бахдым,

Јарадандан бахдым,

өз әразимизә бахдым,

өз матәмиҗизә бахдым,

өзүмүмүзә бахдым,

— тәәссүф етдим;

өзүмүзү тәсдиг етмәјиб,

башгалығы тәсдиг етмәдә көрдүм.

Өзүмүз вар икән,

өзүмүзү өзүмүздөн узаг көрдүм.

Өзүмө бахдым, тээсүф етдим,
өзүмүзө бахдым, тээсүф етдим.

Өзүмүз вар икән;

өзүмүз олмалыкән,

башгаларыны,

башгалыглары көрдүм, тээсүф етдим.

Матәмә бахдым, матәми көрдүм,

Сәманы матәмдә көрдүм.

Матәм истәклиләри кәнарда,

өзүмүзү матәмдә көрдүм.

Кәнардан јенә бизи матәмдә көрмәк

истәклиләри матәмдән кәнар көрдүм.

Һејф бизә, һејф јаддашымыза.

Һејф бизә, һејф бабаларымыза.

Бабаларыны көрмәјән — өзүнү көрмәз.

өзүнү танымајән — өзүнү таныда билмәз.

Өзүнү танытмаг истәмәјән —

јадлығы тәсдиг едәр, өзүнү тәсдиг етмәз,

етмәк истәмәз.

“Јад” сәнә јаддыр.

арамыза кириб, — јаддыр.

Тарихсизлијимиз бизә јаддыр.

Бабасызлығымыз бизә јаддыр.

Биз вар икән,

јаддашсызлыгымыз бизе јаддыр.

Бизи јаддашсыз көрмәк истәклиләр

бизе јаддыр.

Бу күн матәмдир, — бу тарих (20 јанвар)
севинч күнү ола биләрди, амма бу тарих
бизе матәмдир.

Күнортадыр, Күн чыхды,

Илаһи, — јахшыдыр,

Ишығымыз

өзүмүзә Гајыдачаг, — јахшыдыр.

Биз мәкрә галиб олачағыг, — јахшыдыр.

Бу, эламәтдир, — јахшыдыр.

Галибијјәтимиз јахшыдыр.

Јад тарихләр јох, өз тарихимиз,

өзүмүз өзүмүзлә олмағымыз јахшыдыр.

Чох гәдим тарихимиз вар, —

ахтаранлар олса, јахшыдыр.

Бизи бирлијә кәтирәнләр олса, јахшыдыр.

О истәклиләр олса, јахшыдыр.

ГАЈТАР

Бизи бизе Гајтар, Илаһи,

Јаддашымызы өзүмүзә Гајтар, Илаһи.

Јадлары тәсдиг етмишик,

өзүмүз көнарда галмышыг, Илаһи;
Мүгәддәс бу әразиә,
Мүгәддәслијә Гајтар, Илаһи.
Вәзифәјә јох,
јаддашымызы өзүмүзә Гајтар, Илаһи.
Тарихимиз гәдимдир,
өзүмүзү Өзүмүзә Гајтар, Илаһи.

САТЫЛМАЗСАН

Сәни сатмағ олмаз, сатмырам.
Сатылмазсан, сатмырам.
Сәни, о Мүгәддәсләри
сатмағ олмаз, сатмырам.
Сән Сатылмазсан, сатмырам.

Биз Сәни сатмадыг, сатмырыг.
Сән Сатылмазсан, сатмырыг.
(Ваһид вә гардашы Фикрәт).

Сән Әшја Дејилсән, сатмырыг,
Сән Материја Дејилсән, сатмырыг,
Сән Чисим Дејилсән, сатмырыг,
— биз Инамымызы сатмырыг.

Өзүн Билирсән, — пулсузуг,
касыбыг;

амма, јенэ Сэни сатмырыг.
Сэн Илаһисэн, Јарадансан, Паксан,
Паклығын Әввәлисән, Әбәдисән,
Әбәди Јарадансан,
Сэн бир Нур, Нурласан, Нурдасан.
Сэн Вар Идин ки, биз варыг,
Сэн Варсан ки, биз дә варыг,
Сэн Олачагсан ки, биз дә олачағыг.
Нэ Едәчәксәнсә, Сэн Едәчәксән,
Нечә Бахачагсанса, елә бахылачағыг,
Нечә Көрәчәксәнсә, елә көрүнәчәјик.
Амма Сэни биз сатмадыг, сатмајачағыг,
Сәнә нечә бахдыгса,
“Јараныш” Китабына да елә бахдыг.

СУАЛ

Ја Бөјүк Јарадан, Билкин чох, билки-
ләр чох, — јадымда, јаддашымда галсын!

Бу ајлар чох Билкиләр алыб, чох һал-
лар көрдүм.

Јер үзүнү һүзндә, бәшәри бир-бирини
гырмада көрдүм. О гырмалары Адла, ад-
лыгда көрдүм. Тәәссүф етдим, суалда су-
ал етдим...

Сән Билдин, мән билдим.
Сән Ачдын ки, мән билдим.
23 январ 2000-чи ил

ДАҒЫДЫЧЫЛЫГ

Јер үзүнә ганла кәлән, ганла кедәчәк-
дир. Дағыдычылыгла кәлән, дағыдычылыг
истәјән, дағыдычылыгы күч билән о бә-
шәријјәт, өзү өз ганы илә, өзү өз дағы-
дычылыгы илә, өзү дағытмагла дағылыб
мәһв олачагдыр. Ганла кәлән ганла кедә-
чәкдир, дағыдычылыгла кәлән өзүнүн да-
ғыдычылыгы илә кедәчәкдир.

Онлар галиб ола билмәз, сүлһлә кәл-
мәјән гаяя галиб ола билмәз.

РӘНКЛӘР

Ган гырмызы, јарпаг јашылдыр.

Аг ишыг — сары үстүндә бир ишыгдыр.

Ал (гырмызы) — Илкдән олан о Парт-
лајыш Анындан Ишыгла ишыгын јажылма
гәдәринин азалан сәрһәдлијидир (ишыгла
гаранлығын арасыдыр).

Јашыл — ахычылыгдыр, каинатларын
һармонијасынын (аһәнкинин) сакит һәрәкә-
ти, онунла бир вәһдәтдә ағ зәррәләрин са-
кит ахым бирлијидир. Икиси бирликдә
бирдир.

Сары — Ағын өзүндәдир. Ағ азалыр, сөн-
мүр, гуртарачағы сарылашыр, тез дөнүр,
ағлыг топлајыб, ағлыг кәтирир.

СОНУМУЗ

Сәнсэн, Сәнсэн, Сәнсэн, Ја Бөјүк Јарадан!

Сәнсэн Илкимиз, Сонумуз Сәнсэн.

“Сонумуздан” сонра јенә Илкимиз Сәнсэн.

Бизи Јарадан Сән, Әбәди Өзүн,

бизи Әбәди Јардан Сәнсэн.

Сәбрсиз биз, Сәбрли Сәнсэн.

ТӘКСӘН

1. Нурдан олан Нурлу Ишыг.
2. Гаранлыглара Илк Ишыг.
3. Јараньшлары Јарадан Бөјүк Јарадан.
4. Илкин Илки, Паклығын Илки Бөјүк Јарадан.

5. Сәбрлиләрин, Сәбрин Илки, Бөжүк
Жарадан.
6. Нурсан, Ишыгсан, Жарадансан, Жарадыгы-
сан.
7. Сәхавәтлиләрин Сәхавәтлисисән.
8. Меһрибанларын Меһрибанысан.
9. Рәһмлиләрин Рәһмлисисән.
10. Бағышлажанларын Илкисән, Бағышла-
жансан.
11. Билкиләри Көндәрән Сәнсән.
12. Елмләрин Илки Сәнсән.
13. Камиллижин Илки Сәнсән.
14. Өзүн Варсан, Нурдансан, Нурсан. Ад
ахтардым, ад олмады, Өзүнүн Өзлүү-
нү дедим.
15. Чәмин Өзүсән, — Тәксән, — Чәмләрин
Илки Сән Өзүнсән.
16. Адларын Әввәлисән, Өзүнсән.
17. Жаранышын Әввәлисән, Тәксән, Өзүн-
сән.
18. Жарадансан, Тәксән, Өзүнсән.
19. Сәнә бахан, Сәни Көрән Ад көрмәди,
Сәни көрдү, Сәнлижини деди, Өзлүүнү
деди.

20. Сәни көрдүм, ад көрмәдим. “Алисән” дедим, “Илксән” дедим, “Јарадансан” дедим, “Нурсан” дедим, “Рәһмсән” дедим, “Сәбрсән” дедим, “Илкин Илкисән” дедим, “Тәксән” дедим, “Ишыгда Ишыгсан” дедим. Әтрафында јаранышлар, кайнатлар, мөканлар, чисимләр, заррәләр, Зәррә Ишыглары, Мүгәддәсләр. Чәннәтини көрдүм, Чәнәннәммини көрдүм, чәннәтлә Чәнәннәм арасында јенә Рәһм Етдијин, Бағышладығын о бәшәри көрдүм. Һәр ан Сәни Јарадычылыгыда көрдүм. Чох анламларда Адыны көрмәдим, Бөјүклүјүнү, Илк Олдуғуну, Нурдан Олдуғуну, Ишыгда Олдуғуну көрдүм.

21. Һәр нә көрдүм, Сәнин Ағ Ишыг Пајыны, Зәррәни көрдүм, — јенә Сәни, Илки, Сәни көрдүм.

22. Јаранышда, Гајыдышда, Әбәдијәтдә — јенә Сәнин Ишығыны көрдүм.

23. Һәр варлыгыда, һәр чисимдә Зәррәни, Ишыг гәдәрини көрдүм, — јенә Сәни көрдүм.

24. Мәканлара, Планетләре бахдым, — јенә Сәнин Ағ Ишыг Гәдерини, пајыны көрдүм.
25. Сәни Өз Мәканында, амма һәр варлыгда Ишыгынын Пајыны көрдүм.
26. һәр варлыгда Ишыг Пајыны көрдүм, амма Сәни Өз Мәканында көрдүм.
27. Сәхавәт ахтардым, Сәхавәтин Илкини Сәндә көрдүм.
28. Өлүм ахтардым, Өлүм көрмәдим. Әбәдилијини көрдүм, Әбәди јаранышыны көрдүм, Өлүм көрмәдим.
29. Сән Әбәдисән, Әбәдијәтини көрдүм.
30. Бахышына бахдым, Бир көрдүм, һәр јаранмыш варлыға Бахышыны бир көрдүм.
31. Сәнә бахдым, Үзүнә бахдым, Нурун Илкинә, Көзәллијин Илкинә, Рәһмин Илкинә, Севиячләрин Илкинә, Сәбрин Илкинә, Ишыгын Илкинә бахдым, Илкләрин Илкини Сәндә көрдүм.
32. Каинатлара бахдым, — рәнк көрдүм, рәнкләрин Сәнинлә Илкини көрдүм.

33. Рәнкләрдә рәнкләр көрдүм. Рәнкләр көрдүм, — Нур Ишыгыны, Пак Аг Ишыгыны Мәканында көрдүм.
34. Рәнкләрдә Пајыны көрдүм, Рәнк Пајыны көрдүм. һәр рәнкдә Илкин Рәнки — Аг рәнки, Пак Рәнки Көрдүм, јенә Сәнлә көрдүм.
35. Һараја бахдым, Ишыгыны, Зәррәни көрдүм, амма Сәни Өз Мәканында көрдүм. Сәни көрдүм, Зәһмси'з көрдүм, Меһрибан көрдүм, Севинчдә, амма Таләбкар көрдүм.
36. Сәни көрдүм, Әтрафыны көрдүм, мәни бәшәртәк Јаратдыгыны, о јаранышлардан бири олдуғуму көрдүм, Өзүмү Сәнин Әтрафында көрдүм.
37. Сәни көрдүм, Пејгәмбәрләри Әтрафында, бир Мүгәддәс Ишыгда, Әбәдијәтдә көрдүм. һәр бирини өз тәјинләнмиш мәканында көрдүм.
38. Сәнә бахдым, Сәни көрдүм; Јараданын башгасынын олдуғуну ахтардым; дөндүм, — јенә Сәни көрдүм.
39. Сәни Тәк көрдүм, Тәк Јарадан Олдуғуну көрдүм, башгасыны көрә билмә-

дим; олмажаны көрө билмәдим, — јенө
Сәнин Тәк Олдуғуну көрдүм.

40. Сәнә бахдым, Ад ахтардым, адларын
һамысы Сәнин. Сәнә ад ахтардым, чәм
адларын әввәли Сәни көрдүм. Чәмләрә
бахдым, кайнатлара бахдым, мәканлара
бахдым, чисимләрә, материаллара, мате-
ријалара бахдым, — “биз” дедим, бизи
көрдүм, сәни Тәк көрдүм. “Сән” де-
дим, Сәни “Бөјүк Јарадан” дедим; О
Нур Гаршысында Нура Сәчдә етдим.
Өзлүјүнү дедим. Адларын Әввәли Сән-
сән, Сәнә “Сән” дедим, — күнаһ етмә-
дим, чәза етмәдим, гаранлыг јығмадым,
Ишығынла бир Вәһдәтдә олдум. Галх-
дым Сәнә, Вәһдәтинлә Галхдым. Сәнә
нә дедимсә, Вәһдәтинлә дедим, Нечә
көрдүм, елә дедим. Сәнин Бахышында
Бахышыны дедим. Сәни нечә көрдүм,
елә дедим, Варлыгларыны нечә көрдүм,
елә дедим. Сән Көстәрдин, — мән
көрдүм. Сән Дедин, — мән билдим. Сән
Олмаса Идин, — мән олмаздым. Сән
Олмаса Идин, — кайнатлар, јаранмыш
јаранан, чисим, варлыг, бәшәр олмаз

иди. Сән Варсан ки, Чәм Јараныш вар.
Сән Варсан ки, Сәбр, Рәһм вар. Сән
Варсан ки, Чәм јаранмышлар вар.

41. Вар, вар вар, Сән Варсан ки, варлыг-
лар вар.
42. Сәнә Ад демәдим. Сәни көрдүјүмү,
Сәнин Өзлүјүнү дедим.
43. Өзлүјүндүр Адын, Адлыгындыр Өзлү-
јүн.
44. Бирлијини көрдүм. Чәм Јаранышларла
Бир Вәдәтини көрдүм. “Бир” дедим, —
Бирлијини дедим.
45. Сәни Нурда Нур көрдүм, Мәканында
көрдүм. Сәни бир Ишыгда, јаранышла-
ры Сәнин Ишыгындан, Зәррәндән Пәјлы
көрдүм.
46. Көрдүм, Јараданы көрдүм. Јаранышда
Тәк Ону көрдүм. Өзәмәтинә бахдым,
Өзәмәтини көрдүм. О Јараданы Бөјүк
Јарадан кими көрдүм.
47. Нурда, Ағлыгда, Мүгәддәслик Ишы-
гында Илки, Өзүнү, Өтрафында Чәм
Јаранмыш Јаранышлары көрдүм.
48. Сәни Тәләбкар, Рәһмли көрдүм. Ағ
кејимдиләрини Өнүндә сәф-сәф дүзүмдә

- көрдүм. Сәф-сәф олмага, сәд-сәд, он ики чәркәдә көрдүм.
49. Сәд-сәд дүзүләнләр арасында Ағ кејимли Мүгәддәсләр көрдүм. Гарышыг көрдүм, — киши, гадын гарышыг көрдүм.
50. Ағлыгла Ағ Мәканыны көрдүм. Он беш Пиллә көрдүм, Ағ Пиллә көрдүм. О Пилләләрин башлангычында бир Ағ кејимли көрдүм.
51. Өзүнү көрдүм, Көзләрини көрдүм. Көзләриндә һәлим Ишыглары көрдүм, Дәринликләриндә Рәһми көрдүм. Әлләринин үстүнү Өртүлү көрдүм. Чәм Јаранышлары Сәнин Тәзаһүрүндә, Ағ кејимлиләри Өз(үнүн) Тәзаһүрүндә көрдүм.
52. Ағ кејимлиләрин арасында миллијәт көрмәдим, ахтардымса да, көрә билмәдим. Мүгәддәсликдә миллијәт көрмәдим. Мүгәддәсләр (Ағ кејимлиләр) арасында миллијәт көрмәдим.
53. “Өләнләри” көрдүм, гајыданлары көрдүм. Чохларынын көзләрини чох ири ваһимәдә (чәһәннәмә кедәнләрдә) көр-

дүм, чохларыны чох сакит бахышда
(чәннэтә кедәнләрдә) көрдүм.

54. Чәннәтини көрдүм, Сәниң Јаратдығын
Чәннәти көрдүм. Чәһәннәми көрдүм, —
бәшәр өзүнә истәдији о мәканлары
көрдүм. Чәһәннәми бәшәр јаратдырды;
әриптили дәмир ијини, гырмызы оду
санчмада, ијнәли оду көрдүм.
55. Јаранышы көрдүм, Јаранышы Зәррәдә
тәјинатыны көрдүм.
56. Көрдүм, нә көрдүмсә, — Көстәрдин, —
көрдүм.
57. Нә көрдүмсә, — Елм көрдүм, нә көр-
дүмсә, — Елмдә көрдүм.
58. Каинатларда мәканлары сажсыз көр-
дүм, бир көзәлликдә, бир бичимдә
(Симметрик) көрдүм; сакит һәрәкәтдә,
бири-бири илә бир бағлылыг һәрәкәтин-
дә көрдүм. О һәрәкәтләрин әввәлини,
башлангычыны Сәниңлә көрдүм.
59. Бөјүк Јараданын бир Мәканы. Башга
јердә ахтарышын бир алданышдыр.
60. Адларына Ад дејилә, — сон олмаз.
Адларына Ад дејиләр, дөнүб сонда јенә
„Сәни дејәр.

61. Кимэ Өзүнү Ачдын, Сэнин Өзлүжүнү деди, амма “О бир Ишыгдыр” деди, “Нурдур” деди.
62. “Абура Мэзда” деди, “Аллаһ” деди, “Атам” деди, “Жарадан” деди. Адларын эввэли Сэнсэн, адларын чэмй Сэнсэн, адлардан Өввэлсэн Өзүн. Нечэ Өзүнү Көстәрдинсэ, Өзүнү деди, Ишыгыны деди, јенэ Сэни деди. Өзүн Тәксән, Адлығын чэмләрдәдир, адларын һамысы Сэниндир. Сән адлыг Дәјилсэн, Өзлүксән, Нурсан, Жарадансан, Бөјүксән, Илксэн, Өввэлсэн.
63. Бөјүклүкдән Бөјүклүк Јаранар, “Жарадан” дедим, јенэ Өзлүжүнү дедим.
64. Гаранлыглара Ишыгыны, Нуруну Сәпібсэн. О Нур Ишыгын Јарды, — гаранлығын өзүндә өзүнү јарды, Бөјүк Жарадан Нуру илә Јараныш Јаратды.
65. Јарды ки, гаранлыглара Ишыг Јајды.
66. Ја Бөјүк Жарадан, Өзлүжүнү дејирик, Адлығына чатмарыг.
67. Адлығын Өзлүјүн дејил, Өзлүјүн Адлығындыр.

МЭН НЭ ИСТЭЖИРЭМ

Аглыгла Аг истэжирэм,
Нэмлэрлэ Нэм истэжирэм.
Сәксән дөрд сөз истэжирэм,
Ондакы ишарәни истэжирэм.

Мән нә истэжирәм? —

Әтрафымда көрдүжүмүн .

Илкини, Әсасыны истэжирәм.
Гырмызыда гырмызы истэжирәм,
Совда Илкини истэжирәм.
Чәмлә Чәми тез истэжирәм.
Мән нә истэжирәм? —
Инсани Гәдәrimi тез истэжирәм.

НАХЧЫВАН

Ора Бир јердир, гардаш,
Балача јердир, гардаш.
Инсанлар бир-биринә
Меҗрибандырлар, гардаш.

Шәрглә гәрб арасындадыр, гардаш,
Бөјүклүјү? —

Бөжүк олуб о эрази,
Бөжүк олуб, гардаш,
Бөжүк Јарадан

Ишығында. олуб, гардаш.

30 октябр 1999-чу ил

ЈОРГУНЛУГ.

Јорулмушам, ај гардаш,
о јоргунлугдан сонра, санки,
јенидән доғулмушам.
Ишыгдан доғулмушам,
Ишыга доғулмушам.

КӨРМӘК

Бах, еј бәшәр, башында Ишыг вар, кө-
зүндә Ишыг вар; һәр варлыгда, һәр чи-
сймдә Ишыг вар. Ишыг Ишыгла көрәр,
Ишыг Ишығы көрәр. “Сәрт” көрдүјүн,
“бәрк” көрдүјүн, ”дуру” көрдүјүн зәррә-
ләр Ишығындадыр. Зәррә зәррәни “көрәр”.

Һәр рәнkdә Ишыг вар.

Рәнkdә Ишыг вар, о Ишыгда рәнк јох-
дур. Мүгәддәс Ишыгда рәнк јохдур: Ағ-
дыр, Пакдыр, Јаранышдан Илkdәндир,

Жараданын Бәхшидир. О, Нурдур, Нурдандыр, Ишыгдыр. О рәнкләр Илкдәндир, о Партлајыш Анындан, Илкдәндир. О Партлајыш Анында ајрылды, — Партлајышдан Исти, Истидән рәнкләр ајрылды. Илкә Илк олду, һәр варлыгла һәмаһәнк олду, һәмвәһдәт олду.

ДУЗ

Ширә ширәни ајырат, дуз сују ајырат. Варлыгдан варлыға су ајрылар. Дуз истидән ајрылыб, — нүвәдән гатлара дүзүнә истидән јараныб, истинин дәнмәсиндән јараныб.

ДУЗ ДҮЗДӘ

Еј бәшәр!

Дуз дејиб, дүздә олачагсан. О дүзүн дүзәнкаһында олачагсан. Дүз олуб, дүзәнкаһда олачагсан, дүзүн дүзәнкаһында олачагсан.

Јалан дејиб, — сылдырымлара дырманачагсан. Өнүн ваһимәли; архана бахачагсан, горхуну көрәчәксән.

Ваһимә илә горху арасында олачагсан,
өзүндән өзүн узаг олачагсан.

Дүз дежиб, Дүздә олачагсан,
бир “Дүзәнкаһда” олачагсан,
чичәкли Дүзәнкаһда олачагсан,
Раһат олачагсан.

ТӘКРАРЛЫҖ

Мән Илкдән вар идим ки, — варам,
иарам ки, — бир дә олачағам.
Мәндән сонра јенә олачагдыр,
мән варам ки, — о да олачагдыр.
Мәндән әввәлки вар иди ки, —
мән дә варам, — вардан варам.
Јенә олачағам, варам ки, — олачағам.
Олсун, — о да олсун,
мәндән сонра о да олсун.
Мәним кими олса да,
мәним кими олмаса да,
— о да олсун.
Олмалыдыр ки, олачагдыр,
о. вар иди ки, — мән дә варам,
Мән дә варам ки, — о да олачагдыр,
Әбәдидән Јаранан Әбәди олачагдыр.

Ола билэр ки, олмасын? —

Јох, олачагдыр.

О вар иди ки, — мән варам,

Мән варам ки, — о да олачагдыр.

Мәндән әввәлжиләрдәндир мәнә галан,

мәндән сонрақына да о галачаг,

мән инамлыјам, о да инамлы олачаг.

Мәндән әввәлки “Һәгг” дејибдир,

“Һәгг” дејирәм,

мәндән сонракы да “Һәгг” дејәчәкдир.

Нә едәк, Нәдән кәлмишдиксә,

Ону дејәчәјик,

Оланы Олдуғу кими дејәчәјик.

Көрдүјүмүзү Көрдүјүмүз кими,

Оланы Олан кими дејәчәјик.

Нә едәк, Илкимиз Одур,

Јарадан Одур,

биз јарананларыг;

Јараданы Олдуғу кими дејәчәјик.

БИЛИРИК

Билирик, бу әзаблы јолдур, — билирик

Биз Көрдүјүмүзү,

биз Ешитдијимизи
бәшәр Көрмүр, — билирик,
Бәшәр Көрмәдијиндән
бизи көрмүр, — билирик.
Өзүнү Көрмәјән бизи көрмүр, — билирик.
Инсан Көрә билмир, —
биз дедијимизи билмир, — билирик.
Ешидир, Инанмыр, — билирик,
көрүр, Көрмүр, — билирик,
ешидир, Ешитмир, — билирик.

Нә едәк,
биз билдијимизи о билмир, — билирик.

Јарадан Дејир,
Илаһиликдән Дејир, — биз билирик
Биз Көрдүјүмүзү
билирик,

Бәшәр көрмүр билирик,
Көстәририк, Көрмүр билирик.

Заһирдә өлдүрүрләр билирик,
Әбәдијәтимизи билирик.

О бәшәр “өлүр” билирик,

Онларын одда олачаг
әзабларыны биз көрмүшүк, — билирик.
Биз көрдүјүмүзү дејирик, — билирик.

Биз билдијимизи
    онлар билмир, — билирик.
 Өзләрини мәһв едәчәкләр, — билирик.
 Эзабларын эзабыны
    көрән бизик, — билирик.
 Эзаб заһирдәдир,
     Рәһми Ондан көрмүшүк, — билирик.
    Рузисизик, — билирик,
    кимсәсизик, — билирик,
    көмәксизик, — билирик.
 ХиласымызЫ Ондан көрмүшүк, — билирик.
    Әбәдијјәт Орададыр, — билирик,
 Орадан кәлән
    Ораја гајадандыр, — билирик.
 Еһтијачлыјыг, •Маддиликләрдән
    узаглашырыг, — билирик.
 Әбәдијјәтдә Маддилик јохдур, — билирик.
 Ишыг вар ки,
    — гаранлыг јохдур,
    — билирик,
 Она Гајытмаг лазым олдуғуну билирик.
 Нә едәк,
     нә Көстәрдисә, ону дедик, — билирик.
     Кәлишимизи Гајыдышымыза билирик.
     Бәшәрин отуз ики дишини,

отуз ики дилини билирик.
Ики көзүнү, гэдәрсиз бахышыны билирик,
Он бармагыны, бош элләрини билирик.
Ики ајагынын узана чагыны билирик,
Синәсиндә тәк бир Ишыгыны билирик.
Жараданын Тәк олдуғуну билирик,
Жараныша Жараныш Гәдәрини билирик,
Рузиләрдән Рузи Гәдәрини билирик.
Нә едәк, Нә Көстәрдисә, Ону билирик,
Ону Жарадан, өзүмүзү Жарадан
олдуғумузу билирик.
Нә едәк, биз гәдәримизи билирик,
Нә Деди, нә Көстәрдисә, — ону билирик.
Нә едәк, күнаһкарыгмы биз анчаг
Ону, бу дежиләнләри билирик?
Ону Тәк көрдүк, Ону Тәк билирик,
Өзүмүзү чәмләр арасында
чәмләрлә көрүрүк, билирик.
Сөзләри чәмләрә Дежиб,
Онун Тәк олдуғуну билирик.
Кайнатларын Гәдәрләринә
тәк Ону Саһиб билирик.
Нәр жаранмыш жаранышын Жараданы —
Ону билирик,

о, Мүгәддәсликдир билирик,
 Бәшәри бәшәрдән
    хилас етмәкдир билирик,
 Бәшәрин өзү хилас истәмәсә,
    хилас кәлмәз билирик,
 Бәшәр хилас диләр,
    Јарадандан диләр, — билирик,
 Хилас Көндәриләр, — Әгл, Зәка
    Көндәриләр билирик,
 Бәшәр Илаһијјат көрмәз
    өз әгли илә,
    әгл истәјини билирик,
 Гаранлығындан бахыб,
    Ишығы көрмәз билирик,
 Өзүнү дәрк етмәјиб,
    һәр инкарыны билирик,
 Бир-бири илә дил тапмајанда, билирик,
    Көндәрилән Көндәриләр билирик,
    Бу бәшәрин инкарыны билирик,
 Дејимләр, Көндәриләнләр бирдир,
    биз билирик,
    Фәрг ахтаран бәшәрдир, — билирик,
 Јараданы фәргләрдә ахтардығыны билирик,
 Амма Јараданын Тәк Олдуғуну
    биз билирик

Жарадана фэрг гојуб
                    карых галан бэшэрдир   билирик.
Көндэриллэнлэр чохдур,
                    о Жарадан Тэкдир   билирик.
Билдиклэримизи биз дејирик, — билирик.
Илаһијатдан Илаһијаты
                    биз билирик,
Жарадандан олдуғуну   билирик.

БАҒЛАНМЫШАМ

Бағланмышам, бағланмышам,
О Жарадана, Бөјүк Жарадана бағланмышам.
Вәһдәтдәјәм, вәһдәтә бағланмышам.
Мүгәддәслија, кайнатлара бағланмышам.
Нечә јахшыдыр, —
                    о Жарадана бағланмышам.
О Мүгәддәсләрә, О Ишыға бағланмышам.

СӘБРЛИ ОЛ

Сәбрли ол, көр, нәләр көрәчәксән,
Дөзүмлү ол, көр, һаралара галхачагсан.

ШАЈИӘ ДЕЈИЛ

Елм дәрк едилмәз, —
өзүн охумасан, дәрк едилмәз.
Башгасындан ешитмәклә

елм дәрк едилмәз.
Елм елмдир, шајиә дејил,
Шајиә гијбәтдир, елм дејил.

Шајиә шајиәдир, елм дејил,
Шајиә гијбәтдир, елм дејил.
Мәгсәдли шајиә —
гаранлыгдыр, Ишыг дејил.

ДҮШҮН, ЕЈ БӘШӘР

Дүшүн, еј бәшәр, нә јахшы ки, Јер
үзүндә Гур'анил-Кәрим вар. Олмаса иди,
Көндәрилмәсә иди, нә олачагды?

Дүшүн, еј бәшәр, дүшүн, олмаса иди
Јер үзүндә Төврат, Зәбур, Инчил, Гур'ан,
Кришна Шууруну ишыгландыран “Бһагават
Гита...”, Будда Тә'лимләри биз бәшәр һа-
радан кәлиб, һараја кедәрдик?

Дүшүн, Камилликдән дүшүн, камиллик-
лә дүшүн.

О Көндөрилөн Китабларда китаб ахтар-
ма, о Көндөрилөн Китабларда Өзүнү ах-
тар, Илаһијаты Орадан, Ондан көр.

Сән Орада, о Китаблар сәнләдир. Бөјүк
Жарадан Чөмлөрләдир, Рәһми Чөмлөрәдир.

О Китаблар олмаса иди, нә олачагды?

Онлар Варса әкәр, — нијәдир? — Дүшүн,
еј бәшәр, дүшүн. Дүшүнмәјинә дәјәр, дү-
шүн, бәшәр, дүшүн: сән нијәсән, о Китаб-
лар нијәдир? — Онлар Жараданын бизә
Рәһмидир.

О Китаблар Чөмлөрәдир, Чәм Бәшәрә-
дир, Чөмлөрәдир. Әввәлдир, Жарадандан-
дыр, Чәм Јаранмышларадыр, Илаһидир.

ИСТЕ'ДАД

Елмләрин һамысы елм үстүндә елмдир.
Елмләрә елм тәдрисдир, елмләрә исте'дад
тәдрис дејил, тәдрислә дејил.

Илаһијат бир Елмдир, елмләрин әввә-
лидир. Илаһијат бир бағлылыгдыр, —
Жараданла дәркијат, зәка арасында бир
бағлылыгдыр. О бағлылыға галхмаг ол-
мур, о бағлылыг мөгсәдлә дејил, мөгсәд

дежил: Илаһијјата галхмаг, Илаһијјаты дәрк етмәк: исте'даддыр, пешә дежил. Исте'дад Јарадандандыр, јаранышдан јох. Исте'дад тәдрис олунмур, тәдрис дежил. О, Илаһијјатдан Илаһидир, бәһиәр арасында тәдрис дежил.

Исте'дады дәрк етмәјән — Аһәнки дәрк етмир. Аһәнки дәрк етмәјән — Илаһијјата Галхан дежил.

Илаһијјат, — Исте'дад, — Аһәнк, — Вәһдәт, — Јарадан.

Јарадандандыр Илаһијјат, Илаһијјатдандыр Исте'дад.

Пејғәмбәрлик исте'дад дежил, Илаһијјатдан, Илаһијјатдадыр. Пејғәмбәрләр Бөјүк Јараданла бирликдәдир, Бөјүк Јарадан Дејимләрини кәтирәндир, илаһи исте'дадлары (Илаһијјатчы алимләри) јетирәндир. Онлар олмаса иди, Илаһијјат олмазды, Илаһијјат олмаса иди, Илаһијјатчы алимләр олмазды. Мүгәддәс Китаблар олмаса иди, нә олар, нә олардыг, нә күндә олардыг?

20 нојабр 1999-чу ил.

ЈАХШЫНЫ АХТАР

Мән көрмәмишәмсә, көрмәдијими дејә билмәрәм,

Мән Көрмүшәмсә, Көрдүјүмү дејә биләрәм.

Нә едим ки, Көрмәмәкдәнсә, Көрмәк јахшыдыр, Билмәмәкдәнсә, Билмәк јахшыдыр. Бир даһа бу һәјата гајытмајачағам, нә гәдәр јахшыны көрмәк истәсәм, — Јахшыны көрәчәјәм.

Пис һәмишә вар, писләрин арасындан Јахшыны көрмәк истәсәм, — көрәчәјәм.

02.02.2000.

НӘ ЕДИМ

Нә едим, мәнә бу дүшдү, нә едим,
Јарадандан талеимә бу дүшдү, нә едим,
Илаһијјатын Елми дүшдү, нә едим.
Шүкүр ки, ади бир инсанам,

талеим бу имиш,

талеимә бу дүшдү, нә едим.

Күнаһкар дејиләм, “бу” дүшдү:

Дәфтәрләри, Дејимләри јандырдым,
““Јер үзүнә јени дин кәлир” дејәрләр”, —
дејә, јандырдым.

О Јанан Оду көрдүм,
јанан о Дәфтәрләри көрдүм.
О, од дејилди, Ағ бир Ишыгды, —
түстүсүз, илаһи, Ағ бир Ишыг.

Чәзалардан Чәза мәнә дүшдү, нә едим.
Јарадан мәни Бағышлады.
Јарадан бир дә Илки

Илкдән олдуғу кими
јенә дә Деди, нә едим,
Ахы, мән күнаһкар дејиләм, нә едим,
Ахы, бу дин јох, Илаһи Елмдир, нә едим.
10.1999.

Ваһид дә Ваһидтәк Ваһид имиш. Ваһид
олмаг јахшыдыр, чәмләр арасында тәк
олмамаг јахшыдыр.

* * *

Хошбәхтдир о кәсләр ки, көрүрләр.
Бәдбәхтдыр о кәсләр ки, јенә дә көрә
билмирләр.

05.11.1996.

О Бөјүк Јарадандан диләмә ки:
“ону Вер мәнә, буну Вер мәнә”.

— Сән Гәдәрләрдән гәдәрини азалтмыш олачагсан. О, Көндәрән, сәнә Гәдәр Паҗыны Аҗырандыр. О, Биләндир.

Һөкмү о Јарадан Едә Биләр.

05.11.1996.

Сәнин нәзәриндә “чыхылмаз вәзијјәтдир” — дејиб, дүшүнә биләрсән.

Пис вәзијјәтә дүшсән дә, јенә о Јарадан-дан дәнмә.

05.11.96

Көндәрдин, — кәлдим. Јаратдын, — јарандым. Тәк галдым, Тәклијиндән узаг Етмә мәни.

Мәкрли әгилләрдән, кор көзләрдән узаг Ет мәни, өзүндән узаг Етмә мәни.

Сән Рәһмлисән, бизи рәһмсизләрдән Гору. Мәнә Аҗырдығын Руһи Ишығымы каш Вердијин кими гајтарајдым Сәнә ки, пе-шиманчылығыма јер галмајайды.

* * *

О күн бәшәр бәшәрдән узаглашмаға башлады ки, јер үзүнә пул кәтирдиләр, әлләр ишдән сојуду, зоракылыглар

эгиллэрэ һаким олду. Эгл јох олду,
пуллу эгилли олду.

Бахышыны узаг Етмэ биздэн.

Сэн Севинчлисэн, Рәһмлисэн, —

мәкр һарадан кәлди?

Сэн Һәгигәтсән, — јалан һарадан кәлди?

Сэн Һәггсән, — һәгсизлик һарадан кәлди?

Сэн Гәдәрләрдән Гәдәр Ајырансан,

— бәс оғурлуг һарадан кәлди?

Сэн Јарадансан, —

бәс өзүнү һаким сајанлар һарадан кәлди?

— “Бәшәрлә, бәшәр арасындан кәлди”.

— Сэн Гору бизләри.

* *

Һәггдән өтрү, Һәгигәтдән өтрү өлмәк ис-
тәјәнләри көрә билмәдим.

Дүнја малындан, һакимликдән өтрү бәшәр
олду, өлдүрүлдү.

* * *

Мәкрли эглләр, һәрис көзләр бу бәшәри
мәһв едәчәк.

* * *

Бир кимсә јох. Сән Рәһм Ет бизләрә.

Бир кимсә јох, Сән Рәһм Ет бизләрә.

17.11.96.

Башлангычын эввәлиндәдир Башлангыч.
Жаранмыш Гајытмалыдыр Жараданына ки,
јенидән јарана билсин.

Елә јаша ки, јашада биләсән. Елә јаша-
ма ки, јашамаг истәклиләри өзүнлә мәввә
мәвкум едәсән.

29.11.96.

Бир күн кәләчәк ки, бунлар мәни көрмә-
јәчәкләр; бир күн кәләчәк ки, бунлар мә-
ни ахтарачаглар.

26.06.97.

Дәрк етмәмәк — дәрк етмәјин эввәлидир.
Инкар етмәк — билмәк истәјинин эввәли-
дир.

28.06.97.

Еј камил бәшәр, ағзындакы дилинлә
дејинмә, чијиндәки башынла дүшүн.

Еј камил бәшәр, гулағынла башын ара-
сында чох узаг мәсафә вар. Гулағынла
ешидәр, башындакы зәканла дәрк едәрсән.

Көзлөжөк ки, көрөк; көзлэмәсәк, көрмәрик.
Сәбрсиз олсаг да, сәбрдә көрөчөйк.

“Өлүм” дедиңин һәјатдан башлајыр, һәјат
исә Өлүмдән башлајыр.

11.07.98.

— Де, де, бу күн де ки, “дәјмә хати-
римә, дәјмә, зүлм етмә мәнә, зүлм
етмә; әздикчә әзмә мәни, әзмә, гов-
дугча говма мәни, говма”.

Де ки, “өз хатиринә өзүн дәјөчөксән,
өзүн өзүнә зүлм едәчөксән. Әзилдикчә
әзиләчөк, говулдугча говулачагсан”.

— Дәјмә хатиримә, дәјмә.

— Де, де, бу күн де.

14.08.98. Нахчыван.

Еһтијачда јашајан гәдәрләри, варлы исә
гәдәрсизликләри көрәр, өзүнү күч биләр.

* * *

Бөјүк Јараданың бир Мәканы. Башга сәмт-
ләрдә ахтарышын бир алданышдыр. Бөјүк
Јарадан Әбәди Мәканында Әбәдидир.

* * *

“Пул” дедијин ачар дејил, “пул” дедијин
һәр ғыфыла дүшән дејил. “Пул” дедијин
ачар дејил, һәр гапыны ачан дејил.

* * *

Һәр јаранмыш бәшәр күчлүдүр. Күч сә-
нин рәһминдә, меһрибанлығында, хејирхаһ-
лығындадыр, давранышында, анламында-
дыр.

ГОРХМА

“Горхма” — Дејир, —

“горхма, дөзүмлү ол, горхма,
сәбрли ол ки, горхма.

Нәзәримдә, Јанындајам, горхма.

Нараһатсан, горхма,

үмидсизсән; горхма,

еһтијачдасан, горхма.

Көрән Мәнәм, сән горхма”.

ОХШАРЛАРЫМЫЗ ВАР

Дејир:

— ”Сәндән сонра “сән” Јарадачағам, —
сәнин охшарыны Јарадачағам. Сән вар
идин ки, — о да олачагдыр. Сән охшар

идин, — охшарыны Јарадачағам. Илkdән илк јаранышсан. О атанын, о ананын өвлады — охшарыдыр өвлады. Онларын чизкиләри — охшардыр чизкиләри, өзләринин чизкиләри — өвладынын чизкиләри.

Хасијјәти — јахындыр, ејни дејил, јахындыр (охшардыр).

— О бәшәрдән галыбдыр, — бу бәшәрә галыбдыр, — “тәкрары” галыбдыр. Чизкиләринин, — “бир јаранышын” ујғун јаранышы, — тәкрары галыбдыр.

— Тәзаһүрүмдән, тәзаһүрдән галыбдыр, охшарлыг илkdән галыбдыр. Варлыг Варлыг арасындадыр, чизкиләри јахындыр. Охшары охшарындан галыбдыр.

— Ағ кејимлиләр (мәләкләр) охшардыр, тәзаһүрләрлә охшардыр.

— Јараныш тәкдир, бир дәфәјәдир, тәкдир. Мән Тәк, Ағ кејимлиләр тәк, һәр мөкан өзү илә өзү тәк, Вәдәт һәрәкәтиндә, Әтрафымда тәк.

— Јаранышлар бирдир, бир дәфәјәдир, бирдир. Јаранышлар дөвридир, охшардыр, дөвридир. Мән Тәк, Јараныш Тәк, Әбәди Јараныш Әбәди охшар, Әбәди Јараныш Тәк.

Онлар чүтдүр, экизләр чүтдүр, Бахышымда чүтдүр. Заһирән чүт. Онларын фәрги вар, “чизкиләриндә”, бахышында фәрги вар.

— Нә жыгсан, сәниндир, — гаҗыдышына сәниндир; сәнин өзүнлә сәниндир.

Сәндән пај вар, охшарынын јаранышына пај вар. Охшарындыр, сән дејил, охшарындыр, она пај вар.

— Әбәдијәм, Тәкәм, Јараданам, Тәкәм, Илкәм. Јаранышлары (тәк) Јаратдым, бир дәфәјә Јаратдым, дөври јаранышлар јаратдым, охшарлар Јаратдым.

— Ата-ана илә дејил јараныш. Онлар јаранышдырлар, дөнмәзләр, бир дәфәјә јаранмышдылар, дөнмәзләр (*гаҗытмазлар*).

Јаранмышлар — јаранмышлар, јарадан дејилләр.

— Сән дә јараныш, — тәк јараныш. Сәндән сонра “сән” јараначаг, — кишитәк тәзаһүрүн јараначаг, бир башланғычдан јараныш, — охшарлардыр јараныш.

— Јараныш Илкдән илкдир, Әбәдидир Илкдир, јараныш дөвридир, өзү дејил, (*киши, гадын*) тәзаһүрү дөвридир.

— Сән жаратмаз, жаратдырарсан. Зеканда, варлыгында гәрибәлик жарадарсан, зеканла, јаддашышла дөнәрсән. Зеканда — гәрибәликләр, — јараныша гәрибәликләр. Јараныша гәрибәликләр, — давранышын гәрибәликләр.

— Сән жаратдырарсан, — Мәнә жаратдырарсан, — гәрибәликләри тәкрар жаратдырарсан, өзүн бәшәри јаранышда галырсан.

— Мән Јаратмадым, — од мөканларыны (чәһәннәмләри) Јаратмадым, — сиз жаратдырдыныз, бәшәр жаратдырды.

Мүгәддәсликдә, Әбәдиликдә Ишыг вар, — “чәһәннәм” јохдур, — Ишыг вар.

— Нәр Көндәришләримә Демишәм, — тәкрар јаранышын олачағыны Демишәм, Бәшәрә Демишәм: “Сәндән әввәл “сән” вар иди, “сән” олачагсан, тәкрарында, охшарында олачагсан.

— Бах әтрафына, бах јараныша, бах чисмә, бах зәррәләрә, бах нәр варлыға, — ејни дејил. Охшары вар, — бир будагда ики мејвә ејни дејил, — охшары вар. Бах чисмә, — ејни дејил, — охшары вар. Бах

рэнклэрэ, — ахымы вар, — ејни дејил, — охшары вар.

— Бәшәр элиндәнчыхары (*мәһсул*) ејни дејил, — охшары вар. Су ахар, сулар ахар, — ејни дејил, — охшары вар.

— Хасијјәтләр, вәрдишләр ејни дејил, — охшары вар. Бах елмә, елмләрә, зәкаја, зәкалара, — ејни дејил, — охшары вар.

— Ондан әввәл о вар иди ки, — охшары вар. Өзү дејил, охшары вар. Өзү олмаз, охшары вар.

— Илки Кәстәрдим, бах, Мән Әввәләм, бах, јаранышлар Тәзаһүрүмдүр, Мән дејил.

— Мән Тәкәм, — Мәндән икинчиси, јох дур. Сән јараныш бир дәфәјә јараныш, сән дејил. Охшарындыр јараныш, дөвридир јараныш. Јарадан Тәк, Јараныш Тәк, Јараныша дөвридир јараныш, түкәнән дејил Түкәнмәз; охшары вар ки, түкәнмәз.

Сәндән әввәл бәшәр вар иди ки, бәшәр түкәнмәз, өзү гајытмаз, охшарыдыр ки, түкәнмәз.

Ишығым вар ки, түкәнмәз; зәррәләр ахындадыр, — түкәнмәз”.

Дејирәм:

— Ја Бөјүк Јарадан, шүкүрләр олсун
Сәнә, шүкүрүм Сәнәдир, шүкүрләримиз
Сәнәдир.

Сәнәдир үмидимиз, Ја Бөјүк Јарадан!

ДАРТЫДАЈАМ

Сакит олун, дартыдајам.
Нә олар, Сакит олун, дартыдајам.
Бу дүнја илә о дүнја
арасындајам, дартыдајам.
Бу дүнја илә о дүнја арасында,
Бөјүк Јараданла өзүм
арасындајам, дартыдајам.
Сиз Аллаһ, сакит олун, дартыдајам.
Чанапаран кәлмәјиб, јохдур, дартыдајам.
Өзүмлә Јарадан арасындајам, дартыдајам.
Башым Она бағланыб, дартыдајам.
Сакит олун, дартыдајам.
Каинатларда, о варлыглар
арасындајам, дартыдајам.
Ишыгла бозлуг арасындајам, дартыдајам.
Нә олар, сакит олун, дартыдајам.
Өлмүрәм,
өлүм арасында јохам,

амма дартыдајам.

Дејимләрдәјәм, дартыдајам.

Она бағлылыгдајам, дартыдајам.

Нә олар, сакит олун, дартыдајам.

Дарты эзаб дејил,

эзијјәт дејил,

руһи хәстәлик дејил.

Она,

о Јарадана бағлылыгдајам, дартыдајам.

Нә олар, сакит олун, дартыдајам.

МУНДЭРИЧАТ

	сәһ.
ПАКЛЫГ.....	5
КӨРДҮМ.....	7
ДИЛЭНЧИЛӨР.....	10
ЗЭРРӨЛӨР ВӘ ИШЫГ ПАЛЫ.....	14
БАХЫШ.....	15
ЈАРАДАН.....	15
ЧӘТИНДИР ЈАШАМАГ.....	16
ДАРЫХДЫМ.....	16
СӘДДИР.....	17
АРА.....	18
БАХСАНА.....	18
ҮМИДИМИЗ СӘНӘДИР.....	19
БӘЩӘРИН ИСТӘЈИ.....	20
ЈАХШЫДЫР.....	23
БАҒЫШЛАЈАРЛАР, БАҒЫШЛА- МАЗЛАР.....	23
ДОЛДУМ.....	25
ӘСРИН СОНУ.....	25
ИСТӘМӨ.....	25
ТЕЗ ДЕЈИЛ.....	26
ГЫРМАСЫН.....	26
АДЫН.....	27
ЈАРАДАНСАН.....	27
АСАН ДЕЈИЛ.....	28
ГАН ИСТӘДИ.....	28
БИРЧӨ ЈАРАНЫШ.....	29
ПЕЈҒӨМБӨРЛӨР.....	30
ЛАБҮД ДЕЈИЛ.....	31
ӨЗҮ КӨЛМӘЛИДИР.....	32
БӨЛӘЧӨК.....	32
МАТӨМ.....	33

ГАЛТАР.....	35
САТЫЛМАЗСАН.....	36
СУАЛ.....	37
ДАҒЫДЫЧЫЛЫГ.....	38
РӘНҖЛӘР.....	38
СОНУМУЗ.....	39
ТӘКСӘН.....	39
МӘН НӘ ИСТӘЈИРӘМ.....	49
НАХЧЫВАН.....	49
ЈОРҒУНЛУГ.....	50
КӨРМӘК.....	50
ДУЗ.....	51
ДУЗ ДҮЗДӘ.....	51
ТӘКРАРЛЫГ.....	52
БИШИРИК.....	53
БАҒЛАНМЫШАМ.....	60
СӘБРИ ОЛ.....	60
ШАЈИӘ ДЕЈИЛ.....	61
ДУШҮН, ЕЈ БӘШӘР.....	61
ИСТЕ'ДАД.....	62
ЈАХШЫНЫ АХТАР.....	64
НӘ ЕДИМ.....	64
ГОРХМА.....	72
ОХШАРЛАРЫМЫЗ ВАР.....	72
ДАРТЫДАЈАМ.....	77